Konsumentverket/KO

Rapport 2006:7

Höga barnstolar

Marknadskontroll

Konsument verket • KO

Innehåll

	Sid
Inledning	**3**
Produktsäkerhetslagen	**3**
Sammanfattning	**3**
Bakgrund	**3**
Säkerhetskrav	**4**
Genomförande	**4**
Resultat/riskvärdering	**4**
Påträffade avvikelser från standard	*5*
Risk för fallskador	5
Påträffade avvikelser från standard, riskbedömning och förslag till åtgärder per produkt	*5*
Slutsatser	**6**

Bilagor:
***Bilaga 1*:** Provningsrapporter för samtliga stolar i kontrollen

Höga barnstolar
Marknadskontroll
Rapport 2006:7
ISBN 91-7398-50231

© Konsumentverket 2004

Inledning

Konsumentverket har under 2004 genomfört en marknadskontroll av höga barnstolar. Kontrollen ingår som ett led i verkets tillsynsverksamhet under EUs produktsäkerhetsdirektiv, införlivat i svensk rätt genom produktsäkerhetslagen SFS 2004:451. Kontrollen ingår även i en gemensam EU-kontroll. Kontrollen har skett i samarbete med franska, polska, ungerska, italienska och portugisiska myndigheter. Projektet har samordnats av Frankrike.

Produktsäkerhetslagen

Produktsäkerhetslagen, (PSL) (SFS 2004:451) fungerar som stöd för Konsumentverkets tillsyn på produktsäkerhetsområdet. Produktsäkerhetslagen har till syfte att förhindra att varor och tjänster orsakar skada på person. Det är alltid näringsidkarens ansvar att se till att den produkt som sätts på marknaden är säker. Om en produkt inte är säker ska näringsidkaren i regel ges tillfälle att frivilligt vidta de åtgärder som är nödvändiga. Om näringsidkaren inte utnyttjar denna möjlighet kan han åläggas att lämna säkerhetsinformation, förbjudas att tillhandahålla varan, åläggas att lämna varningsinformation, åläggas att återkalla varan och även förbjudas att exportera varan

Sammanfattning

Kontrollen har skett i samarbete med franska, polska, ungerska, italienska och portugisiska myndigheter. Projektet har samordnats av Frankrike.

Följande sju stolar ingår i den svenska delen av kontrollen:
Antilop från Ikea
Classic från Babyproffsen
DolceVita från Babyproffsen
Elmo från Niemen Tehtaat OY i Finland
Kiddo från Ohlson Möbelagenturer
Ruff-Knuff från Marinträ AB och
TrippTrapp från Stokke i Norge

Konsumentverket har inventerat marknaden och köpt in stolarna. SP, Sveriges provnings- och forskningsinstitut har provat dem efter standarden SS-EN 1178.

TrippTrapp, klarade provningen helt utan anmärkning.
Dolce Vita hade flest avvikelser från standarden.

Åtgärder behöver vidtas för att förebygga fallolyckor från barnstolar.

Bakgrund

Skadestatistiken i EHLASS visar att fallolyckor med höga barnstolar inblandade är tämligen vanliga i åldern 0-4 år. Det är särskilt två typer av olyckor som framträder tydligt i den svenska skadestatistiken. Den ena inträffar genom att barnet drar upp benen och ställer sig upp i stolen, tappar balansen och faller ur. Den andra typen inträffar när barnet sitter i stolen vid ett bord, sätter upp fötterna mot bordet och pressar bakåt varpå stolen faller. Konsekvenserna av så relativt sett höga fall kan bli mycket allvarliga.

Den gemensamma europeiska kontrollen är en av flera som kommissionen tagit initiativ till. Just denna kontroll var av särskilt intresse genom att flera länder hade möjlighet att testa stolar även enligt det föreliggande standardförslaget och genom att det därigenom kunde komma fram erfarenheter som skulle kunna komma till nytta i det pågående standardiseringsarbetet.

Konsumentverket ville göra en kontroll av höga barnstolar dels för att följa upp de problem som uppdagades med vissa stolar i en test som Vi Föräldrar lät SP genomföra 2002 och dels därför att det var länge sedan verket gjorde en egen marknadskontroll av höga barnstolar.

Säkerhetskrav

En rad säkerhetskrav ställs på en barnstol i syfte att skydda barn från olika typer av skador. Vissa krav syftar till att konstruktionen i sig ska vara säker/stabil som sådan. Andra krav syftar till att stolen inte genom sin utformning ska orsaka barn skador såsom skärskador, klämskador, klippskador eller skador genom att barn fastnar med olika kroppsdelar och skadar sig genom det.

Genomförande

Konsumentverket inventerade marknaden genom att ta del av produktkataloger från kända företag inom branschen samt genom att söka på Internet. Sju stolar valdes ut för kontrollen. Ytterligare någon stol påträffades, som hade varit med i tidigare kontroller utan allvarliga anmärkningar.

Konsumentverket köpte in stolarna och lät Sveriges provnings- och forskningsinstitut, SP, i Borås prova dem efter standarden ENV 1178, vilken hänvisas till i Konsumentverkets riktlinjer för säkerhetskrav på småbarnssängar, höga barnstolar och våningssängar; KOVFS:20.

Stolarna provades bland annat med avseende på stabilitet, farliga öppningar och säkerhetsinformation.

Tre av stolarna fanns även i andra länder i den gemensamma kontrollen. Varje deltagarland testade efter den standard eller de regler som gällde i det egna landet. Någon gemensam standard finns inte. Ett standardiseringsarbete pågår för att få fram en gemensam standard och ett förslag till standard har varit ute för omröstning.

Resultat/riskvärdering

Följande stolar ingår i den svenska kontrollen:
Antilop från Ikea
Classic från Babyproffsen
DolceVita från Babyproffsen
Elmo från Niemen Tehtaat OY i Finland
Kiddo från Ohlson Möbelagenturer
Ruff-Knuff från Marinträ AB och
TrippTrapp från Stokke i Norge

Samtliga stolar så när som på Dolce Vita uppfyllde säkerhetsstandardens krav på stabilitet i alla riktningar, det vill säga framåt, bakåt och åt sidorna.

Dolce Vita uppfyllde inte stabilitetskravet bakåt utan att brickan var påmonterad. I Sverige är det vanligt att använda hög barnstol vid de vuxnas matbord och då utan att stolens bricka är påmonterad.

En stol, TrippTrapp, klarade provningen helt utan anmärkning

Påträffade avvikelser från standard

Risk för fallskador

För en stol, DolceVita, bedömdes risken för fallolycka på grund av dess konstruktion vara särskilt stor.
Två stolar, DolceVita och Ruff-Knuff, saknade säkerhetsinformation på svenska med varning för att lämna barnet obevakat i stolen.

Risk för klämskador/farliga öppningar

En fällbar stol, DolceVita, hade ett dolt utrymme där ett barnfinger riskerar att bli så allvarligt klämt att verket bedömer att risk för amputation föreligger.

Risk för att äldre barn skulle kunna lossa sits och fotstöd

På två stolar, Classic och Kiddo, var öppningskraften för sits och fotstöd för lågt enligt standardens krav, vilket kan innebära att äldre barn klarar av att öppna låsanordningarna.

Risk för rivskador

Tre stolar, Antilop, Elmo och DolceVita, bedömdes utgöra risk för rivskador antingen på grund av vassa kanter eller på grund av skägg från gjutningen.

Risk för obehag till följd av tryck mot benen

Två stolar, Classic och Kiddo, bedömdes kunna utgöra risk för obehag till följd av kantens tryck mot benen.

Påträffade avvikelser från standard, riskbedömning och förslag till åtgärder per produkt

TrippTrapp klarade sig helt utan anmärkning.

Antilop hade skägg från gjutningen kvar på grenstödet. Det bedömdes innebära risk för rivskador, vilket påpekades för företaget.

Elmo hade vassa kanter på grund av uppfläkt material vid magstödets infästning. Det bedömdes innebära risk för rivskador, vilket påpekades för företaget.

Ruff-Knuff hade hål med diameter 8 mm för justering av sits och fotbräda.

Den storleken på hål innebär risk för att ett litet barn kan fastna med ett finger, vilket påpekades för företaget.

Stolens åtta skruvar till bland annat infästning av ryggen är av typen självgängande skruv vilket inte accepteras om stolen är avsedd att monteras isär för transport eller förvaring. Företaget fick påpekande om att stolen bör åtföljas av information om att den inte är avsedd att monteras isär för förvaring eller transport.

Texten ”Varning lämna inte barnet obevakat” saknades. Då risk för fallolycka föreligger om barnet lämnas obevakat, och då fallolycka från hög barnstol innebär risk för skallskada, ålades företaget att återkalla stolarna från marknaden och rätta till felet.

Kiddo hade alltför lättöppnade låsanordningar för justering av sits och fotstöd. Öppningskraften uppmättes till 34-44 N - ska vara >50 N. Om öppningskraften är låg föreligger risk för att ett äldre barn kan lossa sits och fotstöd. Företaget fick ett påpekande om detta.
Sitsens framkantsrundning var 3 mm mot kravet 5 mm. Risk för obehag på grund av kantens tryck mot benen föranledde även det påpekande till företaget.

Classic
Öppningskraften för att öppna låsmekanismen uppmättes till 42 N - ska vara >50 N. Låg öppningskraft innebär risk för att ett äldre barn kan lossa sits och fotstöd.
Företaget fick påpekande om det.

Sitsens rundning hade mindre radie än 5 mm. Företaget fick påpekande om risken för obehag på grund av kantens tryck mot benen.

Dolce Vita hade vassa kanter på brickan mot sitsen (magen), vilket innebär risk för rivskador. Detta påpekades för företaget.
Dolda öppningar mellan rörliga delar på insidan under armstöden bedömdes kunna klämma ett barnfinger illa om det skulle komma i kläm och en vuxen med kraft skulle försöka vinkla sittdelen. Detta föranledde krav på återkallelse av stolen.

Avståndet från sitsen till bältets infästningspunkt uppmättes till 80 mm med sitsen belastad - får ej överstiga 75 mm. Detta påpekades för företaget.
Brickan klarade inte den vertikala belastningen, vilket påpekades för företaget.
Stolen klarade inte kravet på stabilitet bakåt om inte brickan var påmonterad, vilket innebär extra stor risk för fall bakåt och därmed risk för skallskada när stolen används vid matbord och brickan inte används. Detta föranledde åläggande om återkallelse.

Information saknades på svenska, vilket innebär risk för fallolycka och därmed för skallskada på grund av att varningen inte når fram om att man inte ska lämna barnet obevakat. Även detta föranledde åläggande att återkalla sto**len.**

Slutsatser

Fallolyckor där höga barnstolar är inblandade är relativt vanligt förekommande bland barn i åldern 0 – 4 år. De vanligaste olyckstyperna relaterar till stolens stabilitet och vilket utrymme barnet har i själva stolen och därmed möjlighet att resa sig upp. Om sittut-

rymmet i stolen är tillräckligt trångt, kan barnet inte dra upp benen och ställa sig upp i stolen. Det finns stolar i vilka sittutrymmet kan justeras genom en bygel/platta som skjuts in mot barnet. Om bygeln/plattan är så lätt att ta bort och sätta dit att det enkelt kan ske varje gång barnet ska använda stolen, kan det vara en lösning på problemet. Ett annat är att spänna fast barnet med en sele. Det sista kan dock medföra andra risker. Krav på begränsat utrymme i sittdelen diskuteras i standardiseringssammanhang. Sådant krav finns i amerikansk standard för höga barnstolar. Europastandarden bör kompletteras med sådant krav.

Stabiliteten är en viktig egenskap hos höga barnstolar. Standardens krav på stabilitet bakåt är inte tillräckligt för att förhindra att stolen välter om barnet sätter upp fötterna mot ett bord framför sig och pressar bakåt. Ett sätt att förhindra att stolen välter i en sådan situation är att förankra stolen i bordet. Anordningar för att göra det finns att köpa i butiker som säljer barnartiklar.
Branschen diskuterar möjligheten att bipacka en sådan anordning till varje hög barnstol som medlemmarna säljer. Om branschorganisationen skulle misslyckas att åtgärda problemet genom egenåtgärd, kan det vara lämpligt att Konsumentverket försöker få en överenskommelse om det med företag som ställer sig positiva till förslaget.